

Bruksela, 28 maja 2020 r.
(OR. en)

8394/20

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0206 (COD)

FSTR 73
SOC 343
SAN 177
CADREFIN 101
CODEC 425

WNIOSEK

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU)
Data otrzymania:	28 maja 2020 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2020) 447 final
Dotyczy:	Zmieniony wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2020) 447 final.

Załącznik: COM(2020) 447 final

Bruksela, dnia 28.5.2020 r.
COM(2020) 447 final

2018/0206 (COD)

Zmieniony wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)

UZASADNIENIE

1 KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

W dniu 30 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)¹. W ostatnim okresie europejska gospodarka doznała – na skutek pandemii COVID-19 – głębokiego, egzogenicznego i symetrycznego wstrząsu o niespotykanej dotąd skali, który poważnie obciążył gospodarkę państw członkowskich, ich rynki pracy, systemy opieki społecznej i ochrony zdrowia. Aby sprostać temu wyzwaniu, Unia powinna podjąć odpowiednie działania mające na celu odbudowę po wstrząsie, jaki pandemia COVID-19 spowodowała w kontekście zdrowia, społeczeństwa i gospodarki.

W dniu 27 maja 2020 r. Komisja przyjęła zmieniony wniosek w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027². Wniosek ten stanowi odpowiedź Unii Europejskiej na społeczne i gospodarcze konsekwencje pandemii COVID-19.

Bezpośrednie i pośrednie skutki pandemii COVID-19 będą nadal wywierać znaczny i szkodliwy wpływ na wszystkie państwa członkowskie w perspektywie średnio- i długoterminowej, i pogłębiać nierówności społeczne, zwiększać ubóstwo i bezrobocie osób młodych. W związku z tym Komisja uważa, że konieczna jest zmiana wniosku dotyczącego Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i jego dostosowanie do nowego pakietu na rzecz odbudowy, przy jednoczesnym umożliwieniu inwestycji strategicznych w zakresie polityk zatrudnienia oraz polityk społecznych i systemów socjalnych.

Aby inwestycje te mogły przekształcić się w sprzyjające włączeniu społecznemu i trwałe cechy modelu ożywionego wzrostu oraz zgodnie ze zobowiązaniami Unii na rzecz wdrożenia agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i porozumienia paryskiego, zmiany do rozporządzenia w sprawie EFS+ koncentrują się, w myśl wytycznych politycznych przewodniczącej Ursuli von der Leyen, na kwestiach, do których należą:

- Zwiększenie wymogów koncentracji tematycznej w odniesieniu do zatrudnienia ludzi młodych. Poprzednie recesje pokazały, że zatrudnienie ludzi młodych jest bardziej wrażliwe na cykl koniunkturalny niż zatrudnienie osób dorosłych, a recesja gospodarcza spowodowana pandemią COVID-19 może doprowadzić do dramatycznie wysokiego bezrobocia wśród młodzieży i wzrostu odsetka młodzieży NEET. W celu dalszego wspierania odnowy gospodarczej sprzyjającej włączeniu społecznemu i przejścia od etapu nauki szkolnej do etapu zatrudnienia w zmieniających się realiach zawodowych oraz zapewnienia, aby młodzi ludzie w jak największym stopniu wykorzystywali możliwości wynikające z odpornej transformacji cyfrowej i ekologicznej, w państwach członkowskich, w których odsetek młodzieży NEET (w grupie wiekowej 15–29 lat) przekracza średnią UE, należy przydzielić co najmniej 15 % środków z EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym na ukierunkowane działania i reformy strukturalne mające na celu wspieranie młodych ludzi (wzrost z 10 %).

- Przeciwdziałanie ubóstwu wśród dzieci: Zgodnie z logiką odbudowy gospodarczej walka z ubóstwem dzieci stanie się jeszcze ważniejsza w nadchodzących latach. Pozwoli to zagwarantować, aby żadne dziecko nie zostało pozostawione samemu sobie w następstwie kryzysu związanego z COVID-19. Proponuje się włączyć motyw i artykuł dotyczący wymogu

¹ COM(2018) 382.

² COM(2020) 443.

przyznania przez państwo członkowskie co najmniej 5 % środków z EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym na przeciwdziałanie ubóstwu wśród dzieci.

- Wspieranie transformacji ekologicznej i cyfrowej zgodnie ze strategią przemysłową UE³, co będzie wymagało nowych umiejętności w odniesieniu do nowych rodzajów miejsc pracy. Gdy po pandemii COVID-19 powróci „nowa normalność” potrzebne będą różne zestawy umiejętności. Pojawią się nowe modele gospodarcze i biznesowe w europejskich ekosystemach przemysłowych, obejmujące nowe lokalne łańcuchy wartości, które powinny być wspierane przez Europejski Fundusz Społeczny.

Skutki społeczno-gospodarcze pandemii COVID-19 w nieproporcjonalnie dużym stopniu obciążają kobiety. Państwa członkowskie powinny zatem odpowiednio zwrócić uwagę na to, aby we wszystkich operacjach ściśle przestrzegano horyzontalnej zasady równości mężczyzn i kobiet, jak określono w art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+.

Komisja proponuje również ustanowienie znacznie wzmocnionego programu w dziedzinie zdrowia⁴, który, biorąc pod uwagę jego wielkość i zakres, powinien być programem odrębnym. W związku z tym program w dziedzinie zdrowia nie jest już częścią Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Konieczna jest zatem zmiana wniosku dotyczącego Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i usunięcie wszystkich odniesień do komponentu „Zdrowie”. Biorąc jednak pod uwagę potrzebę ścisłej koordynacji tych dwóch programów, zmieniony wniosek w sprawie EFS+ zawiera przepisy wzywające do zapewnienia synergii i komplementarności działań między EFS+ a nowym programem UE w dziedzinie zdrowia.

Aby wyciągnąć wnioski z obecnego kryzysu, konieczne jest zapewnienie w ramach prawnych polityki spójności mechanizmów, z których szybko można skorzystać w razie wystąpienia wyjątkowych okoliczności w następnym dziesięcioleciu. W związku z tym proponuje się tymczasowe środki dotyczące wykorzystania EFS+ w odpowiedzi na wyjątkowe i nadzwyczajne okoliczności. Dzięki temu będzie można – w ograniczonych i szczególnych okolicznościach – przewidzieć odstępstwa od niektórych przepisów w celu ułatwienia reagowania na takie okoliczności.

Takie odstępstwa obejmują one możliwość rozszerzenia zakresu EFS+, np. o wsparcie dla mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy, które nie są połączone z aktywnymi środkami i dostępem do opieki zdrowotnej, w tym dla osób, które nie znajdują się w bezpośredniej trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, a także możliwość złagodzenia wymogów koncentracji tematycznej w przypadkach, gdy jest to konieczne jako środek tymczasowy do skutecznego reagowania na takie wyjątkowe i nadzwyczajne okoliczności.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Niniejszy wniosek jest spójny z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki i ogranicza się do ukierunkowanej zmiany wniosku Komisji dotyczącego Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (COM(2018) 382), pozwalając na skuteczniejszy wkład EFS+ w odnowę gospodarki w następstwie wpływu pandemii COVID-19 na sytuację gospodarczą i społeczną w państwach członkowskich. Celem EFS+ jest osiągnięcie wysokich poziomów zatrudnienia, sprawiedliwej ochrony socjalnej oraz wykwalifikowanej i odpornej siły roboczej odpowiedniej do potrzeb rynku pracy i przygotowanej do przyszłego środowiska pracy, zgodnie z zasadami określonymi w Europejskim filarze praw socjalnych. Tym samym EFS+ przyczynia się do wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu i nowej strategii przemysłowej.

³ COM(2020) 102.

⁴ COM(2020) 405.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Wniosek ogranicza się do ukierunkowanych zmian we wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (COM(2018) 382) oraz zachowuje spójność z innymi politykami Unii. Jest on w szczególności spójny ze zmianami we wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów⁵ i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego⁶, [a w szczególności promuje komplementarność i synergie z nowym programem w dziedzinie zdrowia⁷.] Jest on również spójny ze zmianami zaproponowanymi przez Komisję do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów⁸ na okres programowania 2014–2020, aby wzmocnić naprawę po kryzysie w kontekście pandemii COVID-19 i przygotować odbudowę gospodarki.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Proponuje się zmianę wniosku Komisji dotyczącego Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (COM(2018) 382) w celu zareagowania na aktualne szczególne wyzwania.

Podstawę prawną środków objętych niniejszym wnioskiem stanowią tytuły IX (Zatrudnienie), X (Polityka społeczna) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a w szczególności art. 46, 149, 153, 162–166, 174, 175 i 349 TFUE.

EFS+ obejmuje dwa komponenty. Komponent pierwszy, wdrażany w ramach zarządzania dzielonego, obejmuje dawny EFS, mający za podstawę prawną art. 162 i 164 TFUE, oraz podstawową pomoc materialną dla osób najbardziej potrzebujących, na podstawie art. 175 ust. 3 TFUE. Komponent drugi, wdrażany w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego, obejmuje działania na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI) na podstawie art. 46 lit. d), 149 i 153 ust. 2 lit. a) TFUE.

Do celów pierwszego komponentu dodano art. 349 w celu uwzględnienia specyfiki regionów najbardziej oddalonych.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Zmieniony wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości. Na podstawie wniosku wprowadzony zostaje mechanizm reagowania w sytuacjach kryzysowych w ramach zarządzania dzielonego w formie uprawnień wykonawczych dla Komisji w celu zapewnienia, aby w wyjątkowych okolicznościach można było przewidzieć tymczasowe odstępstwa w odpowiedzi na takie zdarzenia. Przyznanie uprawnień wykonawczych ma na celu umożliwienie Komisji podjęcia natychmiastowych działań bez konieczności zmiany prawa pierwotnego.

- **Proporcjonalność**

Wniosek stanowi ukierunkowaną zmianę, która nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu, jakim jest dostosowanie wniosku do zmienionego wniosku Komisji w sprawie WRF.

⁵ COM(2020) 450.

⁶ COM(2020) 452.

⁷ COM(2020) 405.

⁸ COM(2020) 451.

Proponowane uprawnienie pozwala Komisji na przyjęcie ograniczonego zestawu natychmiastowych środków w przypadku przyszłego kryzysu, przez ograniczony okres i pod kontrolą Rady i Parlamentu, które mogą zgłosić sprzeciw wobec proponowanych zmian. Wniosek jest zatem zgodny z zasadą proporcjonalności.

- **Wybór instrumentu**

Proponowany instrument: zmiana wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia.

Komisja przeanalizowała możliwości działania określone w ramach prawnych i uważa za konieczne zmianę wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (COM(2018) 382) w celu wyodrębnienia z jego zakresu programu w dziedzinie zdrowia oraz wprowadzenia uprawnienia na wypadek przyszłego kryzysu.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Ze względu na wyjątkowo pilny charakter sytuacji nie przeprowadzono konsultacji z podmiotami zewnętrznymi. Wniosek poprzedziły jednak szeroko zakrojone konsultacje z państwami członkowskimi i Parlamentem Europejskim, przeprowadzone w ostatnich tygodniach i dotyczące skutków gospodarczych kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Nie dotyczy

- **Ocena skutków**

Ocena skutków została przeprowadzona w celu przygotowania wniosku dotyczącego rozporządzenia COM(2018) 382 z dnia 30 maja 2018 r. Przedmiotowe ograniczone i ukierunkowane zmiany nie wymagają osobnej oceny skutków.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Nie dotyczy

- **Prawa podstawowe**

Nie dotyczy

4. WPLYW NA BUDŻET

Usunięto środki budżetowe związane z komponentem „Zdrowie”.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Wdrożenie środków będzie monitorowane i uwzględniane w ramach ogólnych mechanizmów sprawozdawczych ustanowionych we wniosku dotyczącym rozporządzenia COM(2018) 375

z dnia 29 maja 2018 r. oraz we wniosku dotyczącym rozporządzenia COM(2018) 382 z dnia 30 maja 2018 r.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Proponuje się następujące zmiany we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus z dnia 30 maja 2018 r.:

- zmianę podstawy prawnej przez skreślenie art. 168 TFUE w związku z usunięciem komponentu „Zdrowie”;
- zmiany motywów 5, 14, 15, 16 i 23 dotyczących odbudowy gospodarki;
- dodanie nowego motywu 22a odnoszącego się do problemu ubóstwa dzieci;
- zmiany motywów 9, 10, 11, 12, 21, 35–45, 47 i 51 w związku z usunięciem komponentu „Zdrowie”;
- dodanie nowego motywu (20a) w związku z synergiami z nowym programem UE w dziedzinie zdrowia;
- zmiany art. 2 ust. 1 pkt 2 i 9; art. 3 akapit drugi i akapit trzeci lit b); art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze i ust. 3; art. 5 ust. 1, 3, 4 i 5, art. 6 ust. 1; art. 7 ust. 1 akapit drugi; art. 26–29; tytuł art. 30 ust. 1 zdanie pierwsze i ust. 2; art. 31 ust. 1, 2, 4 i 5, art. 32; art. 33 ust. 1 i 3; art. 37 ust. 2; art. 38 ust. 2, 3 i 6; tytuł art. 42 ust. 1 i 2, w związku z usunięciem komponentu „Zdrowie”;
- zmiany art. 2 ust. 1 pkt 10 ze względu na spójność instrumentów Unii;
- zmiana art. 5 ust. 2 z powodu zmniejszenia budżetu na EFS+ objętego zarządzaniem dzielonym;
- zmiany art. 7 przez dodanie nowego ustępu 3a dotyczącego wymogów koncentracji tematycznej na rzecz pomocy dzieciom żyjącym w ubóstwie oraz zmianę ustępu 5 dotyczącego wymogu zwiększonej koncentracji tematycznej w odniesieniu do zatrudnienia ludzi młodych;
- dodanie nowego motywu (54) i nowego art. 37a dotyczącego tymczasowych środków służących wykorzystaniu EFS+ w odpowiedzi na wyjątkowe i nadzwyczajne okoliczności;
- skreślenie załącznika III odnoszącego się do komponentu „Zdrowie”.

Uaktualniono również ocenę skutków finansowych regulacji.

Zmieniony wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)

We wniosku Komisji COM(2018) 382 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W podstawie prawnej wprowadza się następujące zmiany:
„uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 46 lit. d), art. 149, art. 153 ust. 2 lit. a), art. 164, art. 175 ust. 3 i art. 349,”;
- 2) motyw (5) otrzymuje brzmienie:
„(5) Niedawne i bieżące zmiany sytuacji miały negatywny wpływ na – odczuwane zwłaszcza przez MŚP – wyzwania strukturalne wynikające z globalizacji gospodarki, zarządzania przepływami migracyjnymi i rosnącymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa, procesu przechodzenia na czystą energię, przemian technologicznych, coraz bardziej starzejącej się siły roboczej oraz tych spowodowanych rosnącym niedopasowaniem umiejętności i siły roboczej do potrzeb rynku pracy w niektórych sektorach i regionach. Transformacja ekologiczna i cyfrowa oraz transformacja europejskich ekosystemów przemysłowych niosą ze sobą wiele nowych możliwości, jeżeli towarzyszą im: odpowiedni zestaw umiejętności, odpowiednie polityki zatrudnienia, polityki społeczne i działania. Uwzględniając zmieniające się realia zawodowe, Unia powinna być przygotowana do stawienia czoła bieżącym i przyszłym wyzwaniom, poprzez inwestowanie w odpowiednie umiejętności, zapewnianie, by wzrost gospodarczy w większym stopniu sprzyjał włączeniu społecznemu, oraz usprawnienie polityki zatrudnienia i polityki społecznej, z uwzględnieniem zrównoważonego charakteru gospodarki i przemysłu, mobilności pracowników oraz dążenia do równowagi w udziale mężczyzn i kobiet w rynku pracy.”;
- 3) motywy (9) i (10) otrzymują brzmienie:
„(9) Aby usprawnić i uprościć finansowanie oraz stworzyć dodatkowe możliwości synergii przez zastosowanie podejść zintegrowanego finansowania, należy włączyć do jednego EFS+ działania, które były wspierane z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI). EFS+ powinien zatem objąć dwa komponenty: komponent EFS+ objęty zarządzaniem dzielonym oraz komponent „Zatrudnienie i innowacje społeczne” wdrażany w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego. Powinno się to przyczynić do ograniczenia obciążenia administracyjnego związanego z zarządzaniem różnymi funduszami, zwłaszcza w państwach członkowskich, a jednocześnie umożliwić zachowanie prostszych przepisów w odniesieniu do prostszych operacji, takich jak dystrybucja żywności lub podstawowej pomocy materialnej.

(10) W świetle szerszego zakresu EFS+ należy zagwarantować, aby cele, jakimi są zwiększenie efektywności rynków pracy, wspieranie dostępu do dobrej jakości zatrudnienia, poprawa dostępu do kształcenia i szkolenia i ich jakości, promowanie włączenia społecznego, dostęp do opieki zdrowotnej dla osób wymagających szczególnej troski oraz ograniczanie ubóstwa, były nie tylko wdrażane według metody zarządzania dzielonego, ale także według metody zarządzania bezpośredniego i pośredniego w ramach komponentu „Zatrudnienie i innowacje społeczne” w przypadku działań wymaganych na poziomie Unii.”;

4) skreśla się motyw (11);

5) motyw (12) otrzymuje brzmienie:

„(12) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych na EFS+. Część tej puli środków finansowych powinna być wykorzystana na działania realizowane według metody zarządzania bezpośredniego i pośredniego w ramach komponentu »Zatrudnienie i innowacje społeczne«.”;

6) motywy (14)–(16) otrzymują brzmienie:

„(14) EFS+ powinien zapewniać wsparcie na poprawę jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich przydatności na rynku pracy – w tym przez promowanie cyfrowego uczenia się – rozwoju zawodowego pracowników dydaktycznych, aby sprzyjać nabywaniu kompetencji kluczowych, zwłaszcza umiejętności podstawowych, w tym kompetencji zdrowotnych, kompetencji medialnych, umiejętności cyfrowych oraz kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju, których każda osoba potrzebuje do osobistego rozwoju i spełnienia, a także zatrudnienia, korzystania z włączenia społecznego i prezentowania aktywnej postawy obywatelskiej. EFS+ powinien wspomagać systemy kształcenia i szkolenia oraz proces przechodzenia do zatrudnienia, wspierać uczenie się przez całe życie i szanse na rynku pracy oraz przyczyniać się do konkurencyjności, w tym przez monitorowanie losów absolwentów, wносить wkład w innowacje społeczne i gospodarcze, udzielając wsparcia skalowalnym i trwałym inicjatywom w tych obszarach, i dalej dostosowywać je do potrzeb różnych grup docelowych, takich jak osoby z niepełnosprawnościami. Można to osiągnąć na przykład za pomocą e-uczenia się, uczenia się w miejscu pracy, staży i przyuczania do zawodu⁹, poradnictwa przez całe życie, przewidywania potrzeb w zakresie umiejętności w ścisłej współpracy z przedsiębiorstwami, aktualnych materiałów i metod szkoleniowych, prognozowania i monitorowania losów absolwentów, szkolenia edukatorów, walidacji efektów uczenia się oraz uznawania kwalifikacji i branżowej certyfikacji kompetencji.

(15) Wsparcie za pośrednictwem EFS+ powinno być wykorzystywane do promowania równego dostępu wszystkich, zwłaszcza grup defaworyzowanych, do kształcenia i szkolenia o wysokiej jakości, sprzyjającego włączeniu społecznemu, w których nie występuje segregacja, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem poprzez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, zwłaszcza przyuczanie do zawodu, po wykształcenie wyższe, a także dostępu do kształcenia i uczenia się dorosłych. EFS+ powinien zapewniać ukierunkowane wsparcie osobom uczącym się, będącym w potrzebie, i zmniejszać nierówności edukacyjne, w tym przepaść cyfrową, zapobiegać wczesnemu kończeniu nauki, wspierać przenikanie się między sektorami

⁹ Zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego.

kształcenia i szkolenia, wzmacniać powiązania z uczeniem się pozaformalnym i nieformalnym oraz ułatwiać wszystkim mobilność edukacyjną. W tym kontekście wspierać należy efekt synergii z programem Erasmus, w szczególności w celu ułatwienia uczestnictwa osób z grup defaworyzowanych w mobilności edukacyjnej.

(16) EFS+ powinien promować elastyczne możliwości podnoszenia umiejętności i nabywania nowych i różnorodnych umiejętności przez wszystkich, zwłaszcza jeśli chodzi o umiejętności cyfrowe i umiejętności w zakresie kluczowych technologii prorozwojowych, a także umiejętności na rzecz gospodarki ekologicznej i ekosystemów przemysłowych zgodnie ze strategią przemysłową UE¹⁰. EFS+ powinien promować elastyczne ścieżki kształcenia, w tym dostępne krótkie, ukierunkowane szkolenie modułowe prowadzące do uzyskania danych uwierzytelniających w celu wyposażenia osób szkolonych w umiejętności dostosowane do potrzeb rynku pracy i ekosystemów przemysłowych, przemian ekologicznych i cyfrowych, innowacji i przemian społecznych i gospodarczych, ułatwienia im zmiany i poprawy umiejętności i szans na zatrudnienie, zmiany ścieżki kariery zawodowej, mobilności geograficznej i sektorowej oraz w celu wspierania w szczególności osób dorosłych o niskich kwalifikacjach lub słabo wykształconych, zgodnie z europejskim programem na rzecz umiejętności i zaleceniem w sprawie ścieżek poprawy umiejętności¹¹. EFS+ powinien również ułatwiać, za pomocą takich instrumentów jak konta edukacyjne, zapewnianie osobom fizycznym – bez względu na to, czy są to osoby zatrudnione, bezrobotne czy samozatrudnione – zintegrowanego wsparcia na rzecz umiejętności.” ;

- 7) dodaje się motyw (20a) w brzmieniu:

„(20a) Ze względu na znaczenie dostępu do opieki zdrowotnej EFS+ powinien zapewnić synergie i komplementarność z programem w dziedzinie zdrowia, a zakres EFS+ powinien obejmować dostęp do opieki zdrowotnej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji.”;

- 8) motyw (21) otrzymuje brzmienie:

„(21) EFS+ powinien wspierać reformy polityczne i systemowe w dziedzinie zatrudnienia, włączenia społecznego, dostępu do opieki zdrowotnej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, opieki długoterminowej oraz kształcenia i szkolenia. Aby zwiększyć zgodność z europejskim semestrem, państwa członkowskie powinny przydzielić odpowiednią kwotę swoich środków z komponentu EFS+ objętego zarządzaniem dzielonym na realizację stosownych zaleceń do nich skierowanych i związanych z problemami strukturalnymi, które należy rozwiązywać za pomocą wieloletnich inwestycji wchodzących w zakres EFS+. Komisja i państwa członkowskie powinny zapewniać spójność, koordynację i komplementarność między komponentem EFS+ objętym zarządzaniem dzielonym, [Instrumentem na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i Instrumentem Wsparcia Technicznego]. W szczególności Komisja i państwa członkowskie powinny zapewnić, na wszystkich etapach procesu, efektywną koordynację w celu zachowania zgodności, spójności, komplementarności i synergii różnych źródeł finansowania, w tym pomocy technicznej.”;

¹⁰ COM(2020) 102.

¹¹ Zalecenie Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych.

- 9) dodaje się motyw (22a) w brzmieniu:

„(22a) W celu rozwiązania problemu utrzymującego się wysokiego poziomu ubóstwa dzieci w Unii oraz uwzględniając zasadę 11 Europejskiego filaru praw socjalnych, zgodnie z którą dzieci mają prawo do ochrony przed ubóstwem, a dzieci ze środowisk znajdujących się w niekorzystnej sytuacji mają prawo do szczególnych środków służących zwiększeniu równości szans, państwa członkowskie powinny przeznaczyć co najmniej 5 % swoich środków z komponentu EFS+ objętego zarządzaniem dzielonym na wsparcie działań na rzecz zwalczania ubóstwa wśród dzieci, zgodnie z celami szczegółowymi EFS+, które pozwalają na programowanie środków na działania bezpośrednio wspierające dzieci w zakresie wczesnej opieki nad dzieckiem, edukacji, opieki zdrowotnej, godnych warunków mieszkaniowych i odpowiedniego żywienia.”;

- 10) motyw (23) otrzymuje brzmienie:

„(23) W celu ułatwienia odbudowy gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu po poważnym kryzysie oraz wspierania zatrudnienia młodzieży w zmieniających się realiach zawodowych i w świetle utrzymującego się wysokiego poziomu bezrobocia i bierności zawodowej osób młodych w wielu państwach członkowskich i regionach, konieczne jest, aby państwa członkowskie nadal inwestowały adekwatne zasoby z EFS+ w działania wspierające zatrudnienie i umiejętności osób młodych, w tym przez wdrażanie gwarancji dla młodzieży. W oparciu o działania wspierane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych w okresie programowania 2014–2020, skierowane do indywidualnych osób, oraz po wyciągnięciu wniosków, państwa członkowskie powinny dalej wspierać ścieżki reintegracji zawodowej i edukacyjnej oraz inwestować we wczesne zapobieganie i działania środowiskowe, w stosownych przypadkach priorytetowo traktując młode osoby długotrwale bezrobotne, bierne zawodowo i znajdujące się w niekorzystnej sytuacji, w tym za pomocą pracy z młodzieżą. Państwa członkowskie powinny też inwestować w środki mające na celu ułatwienie przejścia od etapu nauki szkolnej do etapu zatrudnienia, a także w odpowiednie zdolności służb zatrudnienia tak, aby zapewniały one młodym ludziom kompleksową pomoc dostosowaną do ich potrzeb i bardziej zindywidualizowane oferty.

Podnoszenie umiejętności i zdobywanie nowych i różnorodnych umiejętności pomaga młodym ludziom w wykorzystaniu możliwości, jakie dają im rozwijające się sektory, i przygotowaniu ich do zmieniającego się charakteru pracy, przy jednoczesnym wykorzystaniu możliwości wynikających z transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz transformacji europejskich ekosystemów przemysłowych.

W związku z tym państwa członkowskie, w których odsetek ludzi młodych w wieku od 15 do 29 lat niekształcących się, niepracujących ani nieszkolących się przekraczał w 2019 r. średnią unijną według najnowszych dostępnych danych Eurostatu, powinny przeznaczyć co najmniej 15 % swoich środków z EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym na wspomniane działania.”;

- 11) skreśla się motywy (35)–(45);
12) motyw (47) otrzymuje brzmienie:

„(47) Zgodnie z art. [94 decyzji Rady 2013/755/UE¹²] osoby i podmioty mające siedzibę w krajach i terytoriach zamorskich (KTZ) kwalifikują się do finansowania z zastrzeżeniem zasad i celów komponentu „Zatrudnienie i innowacje społeczne” oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dane KTZ są powiązane.”;

- 13) motyw (51) otrzymuje brzmienie:

„(51) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, mianowicie zwiększanie efektywności rynków pracy i wspieranie dostępu do dobrej jakości zatrudnienia, poprawa dostępu do dobrej jakości kształcenia i szkolenia i ich jakości, promowanie włączenia społecznego oraz ograniczanie ubóstwa, a także działania w ramach komponentu „Zatrudnienie i innowacje społeczne” nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną we wspomnianym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.”;

- 14) dodaje się motyw (54) w brzmieniu:

„(54) W celu umożliwienia szybkiego reagowania na wyjątkowe i nadzwyczajne okoliczności, o których mowa w pakcie stabilności i wzrostu, i które mogą wystąpić w okresie programowania, należy przewidzieć tymczasowe środki ułatwiające korzystanie ze wsparcia z EFS+ w odpowiedzi na takie okoliczności. Ponadto uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do tymczasowych środków dotyczących wykorzystania funduszy w odpowiedzi na wyjątkowe i nadzwyczajne okoliczności powinny być przyjmowane bez procedury komitetowej, biorąc pod uwagę, że zakres stosowania jest określony w pakcie stabilności i wzrostu i jest ograniczony do środków określonych w niniejszym rozporządzeniu.”;

- 15) w art. 2 ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

- a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) »państwo stowarzyszone« oznacza państwo trzecie, które jest stroną umowy zawartej z Unią, umożliwiającą jego udział w komponencie »Zatrudnienie i innowacje społeczne« EFS+ zgodnie z art. 30;”;

- b) skreśla się pkt 9;

- c) pkt 10 otrzymuje brzmienie:

10) »podmiot prawny« oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która posiada osobowość prawną i która – działając w swoim własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkowi, albo podmiot nieposiadający osobowości prawnej zgodnie z art. 197 ust. 2 lit. c) rozporządzenia finansowego;”;

- 16) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

¹² Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

a) akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„EFS+ wnosi wartość dodaną oraz wspiera i uzupełnia politykę państw członkowskich w celu zapewnienia równych szans, dostępu do zatrudnienia, sprawiedliwych warunków pracy, ochrony socjalnej i włączenia społecznego.”;

b) akapit trzeci lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego – w odniesieniu do części pomocy, która odpowiada celom szczegółowym wskazanym w art. 4 ust. 1 i art. 23 (komponent »Zatrudnienie i innowacje społeczne«).”;

17) w art. 4 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1 zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie:

„1. EFS+ wspiera następujące cele szczegółowe w obszarach polityki dotyczących zatrudnienia, edukacji i włączenia społecznego, przez co przyczynia się również do realizacji celu polityki – »Europa o silniejszym wymiarze społecznym – wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych« – określonego w art. [4] [przyszłego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów].”;

b) skreśla się ust. 3;

18) w art. 5 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustępy 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. Całkowita pula środków finansowych na EFS+ na lata 2021–2027 wynosi 97 332 282 000 EUR w cenach bieżących.

2. Część puli środków finansowych na komponent EFS+ objęty zarządzaniem dzielonym w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” wynosi 96 571 282 000 EUR w cenach bieżących, z czego kwotę 200 000 000 EUR w cenach bieżących przydziela się na współpracę transnarodową na rzecz innowacyjnych rozwiązań, o której mowa w art. 23 lit. i), zaś kwotę 400 000 000 EUR w cenach bieżących – jako dodatkowe finansowanie na rzecz regionów najbardziej oddalonych, określonych w art. 349 TFUE, oraz regionów na poziomie NUTS 2 spełniających kryteria określone w art. 2 Protokołu nr 6 do Aktu przystąpienia z 1994 r.

3. Pula środków finansowych na komponent »Zatrudnienie i innowacje społeczne« na lata 2021–2027 wynosi 761 000 000 EUR w cenach bieżących.”;

b) skreśla się ust. 4;

c) w ust. 5 wprowadza się następujące zmiany:

„5. Kwota, o której mowa w ust. 3, może być również wykorzystywana na pomoc techniczną i administracyjną związaną z wdrażaniem programu, tj. na działania dotyczące przygotowania, monitorowania, kontroli, audytu i oceny, w tym na systemy informatyczne dla przedsiębiorstw.”;

19) art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wszystkie programy realizowane w ramach komponentu EFS+ objętego zarządzaniem dzielonym, jak również operacje wspierane z komponentu »Zatrudnienie i innowacje społeczne« zapewniają równouprawnienie płci na wszystkich etapach przygotowania, realizacji, monitorowania i oceny. Wspierają także równe szanse dla wszystkich, wykluczając dyskryminację ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub

orientację seksualną, na wszystkich etapach przygotowania, realizacji, monitorowania i oceny.”;

20) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie, a w stosownych przypadkach Komisja, zwiększają efekt synergii oraz zapewniają koordynację i spójność EFS+ z innymi unijnymi funduszami, programami i instrumentami, takimi jak Erasmus, program w dziedzinie zdrowia, Fundusz Azylu i Migracji oraz Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i Instrument Wsparcia Technicznego, zarówno na etapie planowania, jak i podczas wdrażania, oraz gwarantują komplementarność wobec tych funduszy, programów i instrumentów. Państwa członkowskie, a w stosownych przypadkach Komisja, optymalizują mechanizmy koordynacji, aby uniknąć powielania działań, oraz zapewniają ścisłą współpracę między podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie, aby realizować spójne i usprawnione działania wspierające.”;

b) dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Państwa członkowskie powinny przeznaczyć co najmniej 5 % swoich środków EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym na wsparcie ukierunkowanych działań i reform strukturalnych na rzecz zwalczania ubóstwa wśród dzieci zgodnie z celami szczegółowymi określonymi w art. 4 ust. 1 pkt (v) i (vii)–(x).”;

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Państwa członkowskie, w których odsetek ludzi młodych w wieku od 15 do 29 lat niekształących się, niepracujących ani nieszkolących się przekracza średnią unijną w 2019 r. według najnowszych dostępnych danych Eurostatu, przydzielają co najmniej 15 % swoich środków z EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym na lata 2021–2025 na ukierunkowane działania i reformy strukturalne mające na celu wspieranie zatrudnienia ludzi młodych, kształcenia i szkolenia zawodowego, szczególnie przyuczania do zawodu, przechodzenia od nauki do zatrudnienia, ścieżek powrotu do nauki lub szkolenia oraz kształcenia wyrównawczego, zwłaszcza w kontekście wdrażania gwarancji dla młodzieży.

Podczas przeglądu programów EFS+ w połowie okresu programowania zgodnie z art. [14] [przyszłego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów] państwa członkowskie, w których odsetek ludzi młodych w wieku od 15 do 29 lat niekształących się, niepracujących ani nieszkolących się przekracza średnią unijną w 2024 r. według danych Eurostatu, przydzielają co najmniej 15 % swoich środków z EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym na lata 2026–2027 na wspomniane działania.

Regiony najbardziej oddalone, które spełniają warunki określone w akapitach pierwszym i drugim, przydzielają co najmniej 15 % środków z EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym w swoich programach na ukierunkowane działania określone w akapicie pierwszym. Przydzielenie to uwzględnia się przy sprawdzaniu zgodności z minimalną wartością procentową na poziomie krajowym określoną w akapitach pierwszym i drugim.

Podczas realizacji takich działań państwa członkowskie priorytetowo traktują osoby młode bierne zawodowo i długotrwale bezrobotne oraz wprowadzają ukierunkowane środki dotarcia do tych młodych ludzi.”;

- 21) w części III – Wdrażanie w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego skreśla się tytuł „Rozdział I – Przepisy szczegółowe dotyczące komponentu »Zatrudnienie i innowacje społeczne«”;
- 22) tytuł „Sekcja I: Przepisy ogólne” otrzymuje brzmienie „Rozdział I – Cele operacyjne”;
- 23) tytuł „Sekcja II: Kwalifikowalność” otrzymuje brzmienie „Rozdział II – Kwalifikowalność”;
- 24) skreśla się rozdział II i jego art. 26–29;
- 25) skreśla się tytuł „Rozdział III – Wspólne przepisy mające zastosowanie do komponentów »Zatrudnienie i innowacje społeczne« oraz »Zdrowie«”;
- 26) w art. 30 wprowadza się następujące zmiany:
- a) tytuł art. 30 otrzymuje brzmienie:
„Udział państw trzecich”;
 - b) w ust. 1 zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie:
„Udział w kompetencji »Zatrudnienie i innowacje społeczne« jest otwarty dla następujących państw stowarzyszonych.”;
 - c) skreśla się ust. 2;
- 27) przed art. 31 dodaje się tytuł „Rozdział III – Przepisy ogólne”;
- 28) w art. 31 wprowadza się następujące zmiany:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Komponent »Zatrudnienie i innowacje społeczne« może zapewniać finansowanie w dowolnej formie określonej w rozporządzeniu finansowym, w szczególności w formie dotacji, nagród, zamówień i dobrowolnych płatności na rzecz międzynarodowych organizacji, których Unia jest członkiem lub w pracach których uczestniczy.”;
 - b) ust. 2 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:
„2. Komponent »Zatrudnienie i innowacje społeczne« jest wdrażany według metody zarządzania bezpośredniego przewidzianej rozporządzeniem finansowym lub według metody zarządzania pośredniego za pośrednictwem organów, o których mowa w art. [62 ust. 1 lit. c)] rozporządzenia finansowego.”;
 - c) skreśla się ust. 4 i 5;
- 29) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 32

Program prac

Komponent »Zatrudnienie i innowacje społeczne« jest wdrażany na podstawie programów prac, o których mowa w art. [110] rozporządzenia finansowego. W stosownych przypadkach programy prac określają całkowitą kwotę zarezerwowaną na działania łączone.”;

- 30) w art. 33 wprowadza się następujące zmiany:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Należy ustanowić wskaźniki dotyczące monitorowania wdrażania komponentu i postępów w osiąganiu celów szczegółowych określonych w art. 4 oraz celów operacyjnych określonych w art. 23.”;

b) skreśla się ust. 3;

31) art. 37 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z komponentem »Zatrudnienie i innowacje społeczne« oraz jego działaniami i rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na komponent »Zatrudnienie i innowacje społeczne« przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej na temat priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim są one związane z celami, o których mowa w art. 4 i 23.”;

32) w części IV – Przepisy końcowe dodaje się art. 37a w brzmieniu:

„Artykuł 37 a

Tymczasowe środki dotyczące wykorzystania EFS w odpowiedzi na wyjątkowe i nadzwyczajne okoliczności

Jeśli po [dzień wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] Rada uzna, że nastąpiło nadzwyczajne i niezależne od przynajmniej jednego państwa członkowskiego zdarzenie, które wywiera istotny wpływ na sytuację finansową sektora instytucji rządowych i samorządowych lub że nastąpiło poważne pogorszenie koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w całej Unii, jak określono w art. 5 ust. 1 akapit dziesiąty, art. 6 ust. 3 akapit czwarty, art. 9 ust. 1 akapit dziesiąty i art. 10 ust. 3 akapit czwarty rozporządzenia (WE) nr 1466/97(*) lub nastąpiły nieprzewidziane niekorzystne zdarzenia gospodarcze, niosące poważne negatywne konsekwencje dla finansów publicznych, jak określono w art. 3 ust. 5 i art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1467/97(**), Komisja może, w drodze decyzji wykonawczej i na okres określony w tej decyzji:

a) rozszerzyć zakres wsparcia z EFS+, na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 1, dopuszczając środki wspierające, które są absolutnie niezbędne w celu zareagowania na takie nadzwyczajne lub wyjątkowe okoliczności, w szczególności umożliwiając finansowanie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy bez wymogu ich powiązania z aktywnymi środkami i dostępem do opieki zdrowotnej, w tym dla osób, które nie znajdują się w bezpośredniej trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej;

b) ograniczyć wymogi koncentracji tematycznej na zasadzie odstępstwa od art. 7.

(*) Rozporządzenie Rady nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1).

(**) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6).”;

33) w art. 38 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustępy 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 15 ust. 6 i art. 21 ust. 5, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 15 ust. 6 i art. 21 ust. 5, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.”;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 15 ust. 6 i art. 21 ust. 5 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”;

34) w art. 42 wprowadza się następujące zmiany:

a) tytuł otrzymuje brzmienie:

„Przepisy przejściowe dotyczące komponentu »Zatrudnienie i innowacje społeczne«”;

b) ustępy 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1296/2013¹³ traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.

2. Pula środków finansowych przeznaczonych na komponent »Zatrudnienie i innowacje społeczne« może również obejmować wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między EFS+ a środkami przyjętymi w ramach poprzedniego programu: programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych.”;

35) skreśla się załącznik III.”.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1296/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych („EaSI”) i zmieniające decyzję nr 283/2010/UE ustanawiającą Europejski instrument mikrofinansowy na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 238).

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) i uchylający rozporządzenie (UE) nr 1296/2013]

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa (*klaster programów*)

Inwestowanie w ludzi, spójność społeczna i wartości

Tytuł 07

Rozdział 07 02 – EFS+

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

☒ nowego działania

☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego¹⁴

☐ przedłużenia bieżącego działania

☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.4.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

EFS+ stanowi najważniejszy instrument UE służący inwestowaniu w ludzi i w znaczny sposób przyczynia się do bardziej socjalnej Europy, ponieważ przybliża Europę obywatelom i codziennie przynosi pomoc osobom najbardziej potrzebującym w naszym społeczeństwie. EFS+ przyczynia się zwiększenia konwergencji społeczno-gospodarczej między państwami członkowskimi, co jest warunkiem koniecznym należytego funkcjonowania UE jako stabilnej i realnej unii gospodarczej i politycznej.

Po przyjęciu rozporządzenia w sprawie EFS+ państwa członkowskie będą programować swoje przydziały środków zgodnie z wytycznymi otrzymanymi w kontekście europejskiego semestru w poprzednim roku. Nowy okres programowania rozpocznie się w dniu 1 stycznia 2021 r. i Komisja przedsięwzięła środki, aby przyspieszyć wdrożenie Funduszu na tyle, na ile to możliwe, na przykład przez rezygnację z wymogu zgłoszenia Komisji wyznaczenia instytucji zarządzających, co pozwoli uniknąć opóźnień, jakie miały miejsce w okresie 2014–2020.

Realizacja według metody zarządzania bezpośredniego również rozpocznie się natychmiast po wejściu w życie programu.

¹⁴

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

- 1.4.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Przyczyny działania na poziomie europejskim (*ex ante*): Wartość dodana UE powstaje dzięki zapewnianiu inwestycji na rzecz obszarów i grup docelowych, których by inaczej nie realizowano, oraz dzięki rozszerzaniu zakresu istniejących działań, wspieraniu upowszechniania innowacji i zwiększaniu zdolności administracji państw członkowskich. Wiele dowodów potwierdza, że polityka UE mająca na celu wspieranie spójności społecznej i praw socjalnych nie byłaby realizowana bez uzupełniających inwestycji UE. Dzięki funduszom europejskim państwa członkowskie inwestują na rzecz obszarów, grup docelowych i reform w sposób, który nie byłby możliwy przy wyłącznie krajowym finansowaniu. Chociaż kompetencje w dziedzinie zatrudnienia i spraw społecznych spoczywają głównie na poziomie krajowym, to zważywszy na skalę i skutki wyzwań w tych dziedzinach, działania są bardziej skuteczne i efektywne, jeżeli wysiłki państw członkowskich są wspierane z poziomu UE i promuje się reformy korzystne dla poszczególnych państw i całej UE.

Oczekiwana wygenerowana unijna wartość dodana (*ex post*): Wyzwania, przed jakimi stoją europejskie gospodarki i społeczeństwa, zwłaszcza jeżeli chodzi o zatrudnienie, edukację, umiejętności i kwestie społeczne, wymagają stałych inwestycji w tych obszarach. Oczekuje się, że omawiana inicjatywa przyczyni się do wdrażania polityki UE i realizacji jej priorytetów w tych obszarach (takich jak wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia i Europejski filar praw socjalnych), promowania najlepszych praktyk i współpracy (w celu usprawnienia procesu kształtowania polityki i zdolności do jej realizacji, ułatwienia współpracy transnarodowej) oraz wartości UE (takich jak równość i sprawiedliwość społeczna). W perspektywie długoterminowej oczekuje się, że inicjatywa przyczyni się do konwergencji społeczno-gospodarczej państw członkowskich i zwiększenia odporności europejskiej gospodarki i społeczeństwa.

- 1.4.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Oceny bieżącego i poprzednich okresów programowania oraz powiązane analizy wszystkie potwierdzają skuteczność, efektywność, przydatność, wartość dodaną UE i spójność funduszy objętych niniejszym rozporządzeniem. Państwa członkowskie inwestują na rzecz obszarów, grup docelowych i reform w sposób, który nie byłby możliwy przy wyłącznie krajowym finansowaniu. W szczególności:

- W ocenach *ex post* EFS za lata 2000–2006 i 2007–2013 uznano inwestycje z EFS za przydatne, skuteczne i efektywne. Z czasem zwiększono zgodność EFS z polityką i priorytetami UE w ramach strategii lizbońskiej i strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Jednocześnie, EFS jako jeden z funduszy strukturalnych przyczynia się do celów Traktatu – spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej – za pomocą zwiększonej koncentracji zasobów. Przykładowo, EFS (wraz z powiązaniem finansowaniem krajowym) stanowi 70 % aktywnych środków w 11 państwach członkowskich.

- dzięki wsparciu na rzecz młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nie szkolącej się (młodzież NEET) w określonych regionach UE inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych nie tylko zwiększyła widoczność polityki w tym obszarze, ale także spowodowała zmianę w kształtowaniu polityki w szeregu państw członkowskich, wspierając ustanawianie i wdrażanie gwarancji dla młodzieży;
- wstępne wyniki oceny śródkresowej FEAD, w tym wyniki konsultacji z zainteresowanymi stronami, wskazują, że wspierane z funduszu żywność, pomoc materialna i środki włączenia społecznego przynoszą rezultaty odczuwalne przez osoby najbardziej potrzebujące, w tym osoby, które w innym razie mogłyby zostać pominięte przez zwykłą pomoc społeczną, lub osoby wymagające natychmiastowego wsparcia;
- z oceny śródkresowej EaSI wynika, że cele tego programu są wciąż aktualne, w szczególności w trudnej sytuacji społeczno-gospodarczej, jaką cechują skutki kryzysu finansowego i gospodarczego, i że był on skuteczny w docieraniu do właściwych zainteresowanych stron, generowaniu rezultatów i osiągnięciu założonych celów.

Oceny i analizy wskazują jednak także szereg wyzwań, zwłaszcza dotyczących potrzeby większej spójności i efektu synergii, elastyczności, dostosowania polityki, nastawienia na wyniki i rezultaty oraz uproszczenia. Zwłaszcza struktura finansowania oraz – w większym lub mniejszym stopniu – wdrażanie funduszy powinny zostać uproszczone. Obszary, w których potrzebne są zmiany, streszczono w ocenie skutków, która towarzyszy wnioskowi ustawodawczemu.

1.4.4. *Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia*

Celem inicjatywy jest poprawa efektu synergii i spójności EFS+ z innymi funduszami inwestującymi w rozwój kapitału ludzkiego.

Wspólny dla EFS+ i EFRR jest w szczególności wspólny spójności gospodarczej i społecznej. Koordynację między tymi programami zapewniają wspólne przepisy dotyczące zarządzania dzielonego w obszarach takich jak programowanie i zarządzanie finansowe. Programy wielofunduszowe będą nadal możliwe, aby pozwolić na zastosowanie zintegrowanych podejść w procesie programowania i wdrażania. Wspólne przepisy zapewnią także kompatybilność między EFRR, EFS+, EFRROW i EFMR.

Współpracę EFS+ i Erasmus+ oraz współpracę z programem w dziedzinie zdrowia bardziej aktywnie wspierać będzie zawarcie w rozporządzeniach odpowiednich przepisów, które zostaną następnie szczegółowo rozwinięte w programach prac i przewodnikach po programach.

Z EFS+ w dalszym ciągu wspierana będzie długoterminowa integracja migrantów, natomiast z Funduszu Azylu i Migracji pokrywane będą potrzeby krótkoterminowe. Jako najważniejszy instrument UE do inwestowania w kapitał ludzki i umiejętności EFS+ w dalszym ciągu będzie wносił istotny wkład do rozwoju kapitału ludzkiego w dziedzinie badań naukowych i innowacji – przy zapewnieniu efektu synergii z programem „Horyzont Europa”.

1.5. Okres trwania wniosku/inicjatywy i jego wpływ finansowy

☒ **Ograniczony czas trwania**

- ☒ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od 1.1.2021 r. do 31.12.2027 r.
- ☒ Okres trwania wpływu finansowego: od 2021 r. do 2027 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od 2021 r. do 2030 r. w odniesieniu do środków na płatności.

☐ **Nieograniczony czas trwania**

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r., po którym następuje faza operacyjna.

1.6. Planowane tryby zarządzania¹⁵

☒ **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję

- ☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;

- przez agencje wykonawcze;

☒ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☒ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☒ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☒ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- ☒ organom prawa publicznego;
- ☒ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

EFS+ będzie podzielony na dwa główne komponenty: jeden realizowany według metody zarządzania dzielonego obejmujący poprzednie programy EFS, FEAD i Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, drugi realizowany według metody zarządzania bezpośredniego i pośredniego skupiający działania poprzednich programów na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI).

¹⁵ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Co celów wdrażania EFS+ kontynuowane będą działania we współpracy z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak agencje ONZ, jak również OECD i MOP.

Oprócz tego realizowane mogą być nowe działania w zakresie współpracy transnarodowej według metody zarządzania pośredniego, za pośrednictwem instytucji zarządzających EFS.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

W ramach zarządzania dzielonego wspólne wskaźniki produktu i rezultatu zostaną określone na poziomie programu. Organy państw członkowskich będą przekazywać Komisji drogą elektroniczną dane dotyczące wspólnych wskaźników produktu i rezultatu 6 razy w roku. Spójność tych danych będzie sprawdzana. Wiarygodność systemu gromadzenia, rejestracji i przechowywania danych do celów monitorowania, oceny, zarządzania finansami i weryfikacji zostanie poddana audytowi.

W ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego opracowane zostaną ramy realizacji celów, w oparciu o właściwe praktyki poprzednich ram EaSI, aby zapewnić skuteczne i efektywne gromadzenie danych na czas.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Projekt rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów przewiduje, że Komisja może dokonywać płatności w formie płatności zaliczkowych, płatności okresowych oraz płatności salda obrotów bieżących dla danego roku obrachunkowego. Płatności zaliczkowe są wypłacane co roku na podstawie wartości procentowych przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów. Płatności okresowe oblicza się na podstawie uzgodnionych stóp współfinansowania według priorytetów uzgodnionych w programie operacyjnym. W odróżnieniu od bieżącego okresu programowania liczba wniosków o płatności zaliczkowe jest ograniczona do 4 rocznie, składanych raz na kwartał.

Projekt rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów przewiduje różne sposoby ujawniania płatności okresowych w zależności od tego, czy realizacja programu opiera się na rzeczywistych kosztach deklarowanych przez państwo członkowskie czy na uproszczonej formie kosztów, czy też spełnieniu określonych warunków.

Projekt wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (zarządzanie dzielone) opiera się na rozporządzeniu obowiązującym w okresie programowania 2014–2020. Zaproponowano w nim jednak pewne środki, których celem jest uproszczenie realizacji programów oraz ograniczenie obciążeń związanych z audytem dla państw członkowskich i beneficjentów. Środki te dotyczą z jednej strony zarządzania funduszami przez instytucję zarządzającą, która według proponowanych przepisów ma opierać kontrole zarządcze na analizie ryzyka. Z drugiej strony, pod pewnymi warunkami, instytucja zarządzająca może podjąć decyzję o zastosowaniu zwiększonych mechanizmów kontroli zgodnie z procedurami krajowymi bez uprzedniego upoważnienia przez Komisję. Zrezygnowano też z procedury wyznaczania, co powinno przyspieszyć realizację programów.

Projekt wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów nie przewiduje instytucji certyfikującej, ale raczej zadania w zakresie rachunkowości. Jest to uzasadnione ograniczeniem administracji na poziomie krajowym.

Jeżeli chodzi o audyt deklarowanych wydatków, wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów zawiera pewne elementy, których celem jest uniknięcie wielokrotnych audytów tych samych operacji lub wydatków.

Według tych przepisów płatności okresowe będą certyfikowane Komisji po przeprowadzeniu kontroli zarządczych na próbie (opartej na analizie ryzyka) wniosków o zwrot wydatków złożonych przez beneficjentów, ale zanim przeprowadzone zostaną pogłębione kontrole na miejscu lub audyty.

Aby zmniejszyć wynikające z tego ryzyko zwrotu wydatków niekwalifikowalnych, we wniosku przewidziano szereg środków.

1) Płatności okresowe dokonywane przez Komisję nadal będą ograniczone do poziomu 90 % kwoty należnej państwom członkowskim, ponieważ do tego czasu przeprowadzona zostanie tylko część kontroli krajowych. Pozostała kwota zostanie wypłacona po rocznym rozliczeniu rachunków, kiedy instytucja zarządzająca i organ audytowy otrzymają dowody audytowe i będą miały wystarczającą pewność co do ich rzetelności. Wszelkie nieprawidłowości wykryte przez Komisję lub Europejski Trybunał Obrachunkowy po przekazaniu rocznych certyfikowanych sprawozdań finansowych przez instytucję zarządzającą lub certyfikującą może prowadzić do korekty netto.

2) Kontynuowane będzie roczne rozliczanie rachunków i roczne zamknięcie zakończonych operacji lub wydatków, co będzie tworzyć dodatkowe zachęty dla organów krajowych i regionalnych do przeprowadzania kontroli jakości w odpowiednim czasie w świetle corocznej certyfikacji rachunków dla Komisji.

Komponent „Zatrudnienie i innowacje społeczne” będzie realizowany według metody zarządzania bezpośredniego i pośredniego przy wykorzystaniu form przewidzianych w rozporządzeniu finansowym, przede wszystkim dotacji i zamówień. Zarządzanie bezpośrednie umożliwia nawiązanie bezpośrednich kontaktów z beneficjentami lub wykonawcami bezpośrednio zaangażowanymi w działania służące realizacji unijnej polityki. Komisja zapewnia w bezpośrednie monitorowanie wyników finansowanych działań. Formy płatności na potrzeby finansowanych działań będą dostosowane do ryzyka wiążącego się z transakcjami finansowymi. Aby zagwarantować skuteczność, wydajność i oszczędność kontroli przeprowadzanych przez Komisję, strategia zostanie ukierunkowana na równowagę między kontrolami *ex ante* i *ex post*.

W odniesieniu do zarządzania bezpośredniego i pośredniego audyty *ex post* będą przeprowadzane na miejscu przez audytorów zewnętrznych w odniesieniu do próby transakcji. Wybór tych transakcji będzie łączył w sobie aspekt oceny ryzyka i wyboru losowego.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Ograniczone środowisko kontroli może prowadzić do zwiększenia ryzyka błędu. Oczekuje się, że ryzyko to można ograniczyć przez zastosowanie górnego limitu zwrotu kosztów oraz doroczne rozliczanie rachunków. Prawdopodobne jest jednak, że liczba korekt na poziomie krajowym będzie wyższa, wywołując pewną frustrację w państwach członkowskich. Może ją pogłębiać fakt, że w obecnym projekcie rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów nakłada się na instytucje zarządzające obowiązek przeprowadzania kontroli opartych na analizie ryzyka raczej niż na kontroli 100 % wydatków, jak to miało miejsce w przeszłości. Wymóg ten

może też być sprzeczny z obowiązującymi przepisami krajowymi, które nakładają obowiązek gruntownej weryfikacji deklarowanych kosztów (także współfinansowania krajowego). Może to być element, który nie został w wystarczający sposób uwzględniony w projekcie rozporządzenia.

Wylimitowanie instytucji certyfikującej ogranicza dodatkowy filtr w zarządzaniu i kontroli poniesionych wydatków. Podczas dwóch poprzednich okresów programowania instytucje certyfikujące odgrywały ważną rolę w odsiewaniu wydatków niekwalifikowalnych i w razie potrzeby dokonywaniu dodatkowych korekt finansowych. Obecny wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów nie zmniejsza tego ryzyka.

Ograniczony proces audytowy może prowadzić do przeoczenia błędów resztowych, a więc podważać proces poświadczania wiarygodności przez Komisję. W naszej ocenie wniosek nie zmniejsza tego ryzyka, zwłaszcza że proporcjonalne rozwiązania w zakresie kontroli ograniczają także uprawnienia Komisji do audytu. Uznajemy zatem, że prawodawca akceptuje to ryzyko.

W odniesieniu do wykonania budżetu metodą zarządzania bezpośredniego i pośredniego wykonanie to koncentruje się na udzielaniu zamówień publicznych, przy czym przewidziano również szereg dotacji na konkretne działania i dla konkretnych organizacji.

Umowy w sprawie zamówienia publicznego będą podpisywane głównie w dziedzinach takich jak badania, gromadzenie danych, przeprowadzanie ocen, szkolenia, kampanie informacyjne, usługi w dziedzinie informacji i komunikacji, zarządzanie infrastrukturą itp. Wykonawcami będą głównie firmy konsultingowe i inne przedsiębiorstwa prywatne, a wśród nich wiele małych i średnich przedsiębiorstw.

Dotacje będą przyznawane głównie na działania wspierające organizacje pozarządowe, agencje krajowe, uniwersytety itp. Okres przewidywany na wykonanie dotowanych projektów i działań wynosi zazwyczaj od jednego do trzech lat.

Główne czynniki ryzyka są następujące:

- ryzyko nieefektywnego lub niegospodarnego wykorzystania przyznanych środków, zarówno w przypadku dotacji (złożoność zasad finansowania, zwłaszcza dla małych podmiotów gospodarczych), jak i zamówień (ograniczona liczba podmiotów gospodarczych posiadających wymaganą wiedzę specjalistyczną, co oznacza niewystarczające możliwości porównania ofert cenowych w niektórych sektorach);
- zagrożenie dla reputacji Komisji w przypadku wykrycia nadużyć finansowych lub działalności przestępczej; systemy kontroli wewnętrznej stron trzecich dają tylko częściową pewność ze względu na dość dużą liczbę zróżnicowanych wykonawców i beneficjentów, z których każdy posiada własny system kontroli wewnętrznej, często o niewielkiej skali.

Komisja wprowadziła procedury wewnętrzne, których celem jest uwzględnianie określonych powyżej rodzajów ryzyka. Te procedury wewnętrzne są w pełni zgodne z rozporządzeniem finansowym i obejmują środki zwalczania nadużyć finansowych oraz analizy kosztów i korzyści. W tym kontekście Komisja nadal poszukuje możliwości poprawy zarządzania i uzyskania przyrostu wydajności. Najważniejsze cechy ram kontroli są następujące:

Kontrole przed i podczas realizacji projektów:

- korzystanie z wzorów umów o udzielenie dotacji i umów o świadczenie usług opracowanych w ramach Komisji. Zapewniają one szereg wzorów dokumentów dotyczących kontroli, takich jak świadectwa audytu, gwarancje finansowe, audyty na miejscu, a także inspekcje przeprowadzane przez OLAF. Przepisy regulujące kwalifikowalność kosztów są upraszczane, na przykład przez stosowanie kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych, wkładów niepowiązanych z kosztami i innych możliwości, jakie zapewnia rozporządzenie finansowe. Przyczyni się to do ograniczenia kosztów kontroli i położenia nacisku na kontrole w obszarach wysokiego ryzyka.
- każdy pracownik podpisuje kodeks dobrego postępowania administracyjnego. Pracownicy zaangażowani w procedurę selekcji lub zarządzanie umowami o udzielenie dotacji lub umowami podpisują również deklarację w sprawie braku konfliktu interesów. Pracownicy są regularnie szkoleni i korzystają z sieci w celu wymiany najlepszych praktyk.
- techniczna realizacja projektów podlega regularnym kontrolom dokumentacji na podstawie sprawozdań z postępu technicznego wykonawców i beneficjentów; dodatkowo w zależności od indywidualnego przypadku przewiduje się spotkania i wizyty na miejscu wykonawców i beneficjentów.

Kontrole po zakończeniu projektu: Audyty *ex post* są przeprowadzane w celu zweryfikowania na miejscu kwalifikowalności wniosków o zwrot kosztów. Ich celem jest zapobieganie istotnym błędom związanych z legalnością i prawidłowością transakcji finansowych oraz wykrywanie i korygowanie takich błędów. W celu osiągnięcia wysokiej skuteczności kontroli metoda wyboru beneficjentów do audytu przewiduje połączenie wyboru opartego na ocenie ryzyka z losowym doбором próby oraz w miarę możliwości zwrócenie uwagi na aspekty operacyjne w trakcie kontroli na miejscu.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Opcja wykonywania zadań w zakresie rachunkowości może pozwolić państwom członkowskim na zaoszczędzenie znacznej części z 4 % obecnych kosztów związanych z certyfikacją, ze względu na ograniczenie zadań związanych z systemami zarządzania i kontroli;

- korzystanie z uproszczonych kosztów i uproszczonej formy kosztów niezwiązanej z kosztami, co ogranicza koszty i obciążenia administracyjne na wszystkich poziomach, zarówno dla administracji, jak i beneficjentów;
- proporcjonalne rozwiązania w zakresie kontroli dotyczące kontroli zarządczych (opartych na ryzyku) i audytów;
- roczne zamknięcie, które ograniczy koszty zatrzymywania dokumentów do celów kontrolnych dla administracji publicznych i beneficjentów.

Dlatego ogółem oczekuje się, że wniosek spowoduje redystrybucję kosztów kontroli (które pozostaną na poziomie około 2 % ogółu środków finansowych objętych zarządzaniem), raczej niż ich zwiększenie lub zmniejszenie.

Biorąc pod uwagę doświadczenie z realizacji poprzednich (komponentów) programów objętych zarządzaniem bezpośrednim oraz najważniejsze cechy nowego programu, ocenia się, że ryzyko związane z realizacją tego programu pozostaje

stosunkowo stabilne. Dzięki połączeniu dotacji i zamówień, kontroli *ex ante* i *ex post*, a także kontroli dokumentacji i audytów na miejscu przewidywany poziom błędu resztowego w ujęciu ilościowym powinien utrzymać się poniżej 2 %.

W przypadku zarządzania bezpośredniego i pośredniego roczne koszty proponowanego poziomu kontroli stanowią w przybliżeniu od 3 do 7 % rocznego budżetu na wydatki operacyjne. Jest to uzasadnione dużą liczbą kontrolowanych transakcji. W dziedzinach zatrudnienia, spraw społecznych i zdrowia zarządzanie bezpośrednio wymaga bowiem udzielania licznych zamówień i przyznawania wielu dotacji na działania oraz wypłacania licznych dotacji operacyjnych na rzecz organizacji pozarządowych i związków zawodowych. Ryzyko związane z tymi działaniami dotyczy zdolności (zwłaszcza) mniejszych organizacji do sprawowania skutecznej kontroli nad wydatkami.

W okresie 5 lat poziom błędu w odniesieniu do audytów na miejscu dotyczących dotacji podlegających zarządzaniu bezpośredniemu wyniósł 1,8 %, zaś ogółem, biorąc pod uwagę niski poziom ryzyka w przypadku zamówień, wynosił poniżej 1 %. Ten poziom błędu jest uważany za dopuszczalny, bowiem znajduje się poniżej progu istotności równego 2 %.

Proponowane zmiany w programie nie wpłyną na obecny sposób zarządzania środkami. Z doświadczenia wynika, że w ramach obowiązującego systemu kontroli jest możliwe zapobieganie błędom lub nieprawidłowościom lub ich wykrywanie, a w przypadku ich wystąpienia możliwa jest ich korekta. W związku z tym oczekuje się, że poziomy błędów odnotowane w ostatnich latach utrzymają się na tym samym poziomie.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

W odniesieniu do swoich działań objętych zarządzaniem bezpośrednim, pośrednim i dzielonym Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające ochronę interesów finansowych Unii Europejskiej przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych a także, w stosownych przypadkach, przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary.

Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy mają uprawnienia do audytu, na podstawie dokumentacji i na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują od Unii środki finansowe. OLAF uprawniony jest do przeprowadzania kontroli i inspekcji na miejscu dotyczących podmiotów gospodarczych, których bezpośrednio lub pośrednio dotyczą te środki finansowe.

Komisja stosuje również szereg środków, takich jak:

- decyzje, umowy i zamówienia w ramach realizacji programu będą wyraźnie przyznawać Komisji, w tym Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych i Trybunałowi Obrachunkowemu, uprawnienia do przeprowadzania audytów, kontroli na miejscu oraz inspekcji;

- podczas etapu oceniania zaproszenia do składania wniosków lub przetargu wnioskodawcy i oferenci są sprawdzani pod względem opublikowanych kryteriów wykluczających na podstawie deklaracji oraz za pomocą systemu wczesnego wykrywania i wykluczania;
- przepisy regulujące kwalifikowalność kosztów zostaną uproszczone zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego;
- regularne szkolenia dotyczące nadużyć finansowych i nieprawidłowości dla wszystkich pracowników zaangażowanych z zarządzanie umowami, a także dla audytorów i kontrolerów weryfikujące deklaracje beneficjentów na miejscu.

DG EMPL prowadzi działania w ramach strategii Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych (CAFS).

W przypadku zarządzania bezpośredniego, ocenę ryzyka nadużyć finansowych (FRA) zaktualizowano w 2019 r. Procedura przyznawania dotacji składa się z kilku elementów pozwalających na wykrywanie nadużyć, takich jak powszechne stosowanie zasady dwóch par oczu, weryfikacja poprawności i przejrzystości procedur udzielania zamówień, szczegółowe procedury służące unikaniu konfliktów interesów, sprawdzanie, czy wnioskodawcy zostali wpisani na „czarną listę” zgodnie z rozporządzeniem 1605/2002, wykorzystanie narzędzi informatycznych takich jak EDES i ARACHNE oraz zwracanie uwagi na inne „sygnały ostrzegawcze” wskazujące na potencjalne nadużycia.

W przypadku zarządzania dzielonego funduszami strukturalnymi obowiązuje bardziej szczegółowa wspólna strategia zwalczania nadużyć finansowych (JAFS) na lata 2015–2020 DG ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej, DG ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego oraz DG ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa. W odniesieniu do funduszy strukturalnych na lata 2014–2020 obowiązuje specjalny wymóg zwalczania nadużyć finansowych zawarty w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów (art. 125 ust. 4 lit. c)). DG EMPL w ramach swoich obowiązków kontrolnych i audytowych weryfikuje, czy państwa członkowskie ustanowiły i skutecznie stosują systemy zarządzania i kontroli, które zapewniają, aby środki finansowe były wykorzystywane w sposób wydajny i prawidłowy, aby zagwarantować legalność i prawidłowość wydatków. Państwa członkowskie są zobowiązane do zgłaszania problemów za pośrednictwem systemu zarządzania nieprawidłowościami (IMS). DG EMPL śledzi działania krajowe w zakresie zwalczania nadużyć finansowych i w razie potrzeby nakłada kary za brak działań w drodze decyzji w sprawie korekty finansowej dotyczącej wsparcia z EFS przyznanego na dany program, na przykład w ramach działań następczych w stosunku do sprawozdań i zaleceń OLAF. Dodatkowo DG EMPL zapewnia wytyczne dla instytucji zarządzających, w tym narzędzie oceny ryzyka nadużyć finansowych. DG EMPL aktywnie rozpowszechnia wśród państw członkowskich narzędzie oceny ryzyka ARACHNE.

W następstwie badania przeprowadzonego przez wykonawcę zewnętrznego, które ma zostać zakończone w połowie 2018 r., zostanie przeprowadzony przegląd wspólnej strategii zwalczania nadużyć finansowych, a wkład DG EMPL do strategii Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych zostanie zaktualizowany.

Wreszcie, uzupełnieniem do środków stosowanych przez DG EMPL są środki horyzontalne, takie jak szkolenia wewnętrzne dotyczące świadomości na temat nadużyć finansowych (systemy ostrzegania) i zapobiegania nadużyciom.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Dział wieloletnich ram finansowych i proponowane nowe linie budżetowe po stronie wydatków

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Inwestowanie w ludzi, spójność społeczna i wartości	Zróżn. / niezróżn.	państw EFTA ¹⁶	krajów kandydujących ¹⁷	państw trzecich	w rozumieniu art. [21 ust. 2 lit. b)] rozporządzenia finansowego
2	07 01 01 01 Wydatki pomocnicze na Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) – zarządzanie dzielone”	Niezróżn.	Nie	Nie	Nie	Nie
2	07 01 01 02 – Wydatki pomocnicze na komponent „Zatrudnienie i innowacje społeczne”	Niezróżn.	Tak	Tak	Tak	Nie
2	07 02 01 – komponent ESF+ zarządzanie dzielone – wydatki operacyjne	Zróżn.	Nie	Nie	Nie	Nie
2	07 02 02 – komponent ESF+ zarządzanie dzielone – operacyjna pomoc techniczna	Zróżn.	Nie	Nie	Nie	Nie
2	07 02 04 – ESF+ komponent „Zatrudnienie i innowacje społeczne”	Zróżn.	Tak	Tak	Tak	Nie

¹⁶ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

¹⁷ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	2	Inwestowanie w ludzi, spójność społeczna i wartości
---	----------	---

OGÓŁEM			2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	po 2027 r.	OGÓŁEM
07 02 01 – komponent ESF+ zarządzanie dzielone – wydatki operacyjne	Środki na zobowiązania	(1)	Uwzględnione we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów COM(2018)375								
	Środki na płatności	(2)									
07 02 02 – ESF+ komponent zarządzanie dzielone – operacyjna pomoc techniczna	Środki na zobowiązania	(1)									
	Środki na płatności	(2)									
07 01 01 01 Wydatki pomocnicze na Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) – zarządzanie dzielone”	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)									
07 02 04 – ESF+ komponent „Zatrudnienie i innowacje społeczne”	Środki na zobowiązania	(1)	99,944	101,993	104,083	106,214	108,389	110,606	112,271		743,500
	Środki na płatności	(2)	28,093	59,077	76,826	81,534	83,939	85,782	87,369	240,880	743,500

07 01 01 02 – Wydatki pomocnicze na komponent „Zatrudnienie i innowacje społeczne” ¹⁸	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500		17,500
OGÓŁEM środki przydzielone na program	Środki na zobowiązania	=1+3	102,444	104,493	106,583	108,714	110,889	113,106	114,771	0,000	761,000
	Środki na płatności	=2+3	30,593	61,577	79,326	84,034	86,439	88,282	89,869	240,880	761,000

Środki przydzielone na część EFS+ objętą zarządzaniem dzielonym opisano szczegółowo w ocenie skutków finansowych rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (RWP) COM(2018)375.

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

¹⁸ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

OGÓŁEM		2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	po 2027 r.	OGÓŁEM
Zasoby ludzkie		91,207	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207		638,448
Pozostałe wydatki administracyjne		5,073	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073		35,514
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280		673,962

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	po 2027 r.	OGÓŁEM
OGÓŁEM środki z wszystkich DZIAŁÓW wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	198,724	200,773	202,863	204,994	207,169	209,386	211,051		1.434,963
	Środki na płatności	126,873	157,857	175,606	180,314	182,719	184,562	186,149	240,880	1.434,963

3.2.2. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	OGÓŁEM
-----	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	--------

W odniesieniu do zasobów ludzkich wartości liczbowe podane poniżej są oparte na alokacji środków dla DG EMPL w 2018 r. (SEC(2017)528), od której odjęto kwoty związane z personelem przydzielonym do Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji objętego odrębnym wnioskiem COM(2018)380.

W odniesieniu do pozostałych wydatków administracyjnych poniżej przedstawiono całkowitą pulę środków, w tym wydatki związane z Europejskim Funduszem Dostosowania do Globalizacji.

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207	638,448
Pozostałe wydatki administracyjne	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073	35,514
Suma cząstkowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	673,962

Rok	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	OGÓŁEM
-----	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	--------

OGÓŁEM

Poza DZIAŁEM 7¹⁹ wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Inne wydatki administracyjne	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	17,500
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	17,500

¹⁹ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

OGÓŁEM	98,780	98,780	98,780	98,780	98,780	98,780	98,780	691,460
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyirekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Środki przydzielone na część EFS+ objętą zarządzaniem dzielonym opisano szczegółowo w ocenie skutków finansowych rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (RWP) COM(2018)375.

3.2.2.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

Rok	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony) OGÓŁEM							
W centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji	599	599	599	599	599	599	599
W delegaturach	0	0	0	0	0	0	0
Badania naukowe	0	0	0	0	0	0	0
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC) – CA, LA, SNE, INT i JED²⁰							
Dział 7							
DG EMPL							
Finansowanie z DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	- w centrali	71	71	71	71	71	71
	- w delegaturach	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Finansowanie ze środków przydzielonych na program ²¹	- w centrali						
	- w delegaturach	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Inne (określić)		nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Personel zewnętrzny OGÓŁEM (w EPC)		71	71	71	71	71	71
SUMA CAŁKOWITA		670	670	670	670	670	670

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Zarządzanie programem, finanse i audyt
Personel zewnętrzny	Zarządzanie programem, finanse i audyt

²⁰ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

²¹ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.2.3. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

Wniosek/inicjatywa:

- ☒ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	OGÓŁEM
EOG/EFTA	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kraje kandydujące	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Państwa trzecie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. **Szacunkowy wpływ na dochody**

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
- ☐ wpływ na zasoby własne
- ☐ wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków ☐

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Wpływ wniosku/inicjatywy ²²						
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.
Artykuł ...							

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

[...]

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

[...]

²²

W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.